

Danmark skal i den grønne førertrøje

Nyt energipolitisk regeringsudspil satser på vedvarende energi.

KRONIK

*Af energipolitisk ordfører,
Lars Chr. Lilleholt (V)*

I løbet af kort tid præsenterer regeringen en ny energistrategi frem mod 2025, der vil markere et markant sporskifte i retning af en langt grønnere dansk energipolitik. Samtidig vil regeringen komme med et offensivt indspil til en europæisk energipolitik, der skal vedtages ved det europæiske topmøde i foråret 2007.

Regeringens forslag til en ny energistrategi kombineret med et offensivt indspil til en europæisk energipolitik vil ikklæde Danmark den grønne førertrøje i Europa, når det gælder forbruget af bæredygtige alternativer til olie, kul og gas, og når det gælder forskning, udvikling og demonstration af nye energiteknologier.

Både den danske og den europæiske energistrategi er udtryk for, at Danmark og Europa er nødt til at ruste sig til en ny energiepøke, hvor efterspørgslen på energi stiger markant. Fremskrivninger viser, at verdens energiforbrug vil stige med 60 % frem mod 2030. Langt den største del af denne stigning vil blive dækket med olie, kul og gas, og det gør verdens stigende energiforbrug til en af globaliseringens største udfordringer. Hverken i Danmark eller i Europa kan vi udvikle vores økonomier eller samfund i den barnetro, at der vil være energi nok til alle i fremtiden.

Verdens stigende energiforbrug er forbundet med risikoen for nye energikriser og endda ny stormagtsrivali-

sering. Problemet er, at de fleste lande i verden kun kan dække deres energibehov ved at importere fossile brændstoffer fra andre lande. Det gør dem sårbare over for den politiske udvikling i de lande og regioner, der råder over verdens fossile energireserver, navnlig Mellempøsten, Nordafrika og Rusland. Uro eller politiske beslutninger, der reducerer mængden af energi til salg på det globale energimarked, vil medføre en global lavkonjunktur.

Ganske vist er Danmark en undtagelse i denne sammenhæng, fordi vi i kraft af Nordsø-olien har været selvforsynende med energi siden 1997. Men det betyder ikke, at vi er immune over for en ny energikrise, hvor det globale udbud af energi falder. Den danske økonomi er en lille og åben økonomi og vil være yderst sårbar over for en global lavkonjunktur, der bunder i energimangel. Vi vil også blive ramt i form af flere arbejdsløse og dårligere velfærd.

Verden risikerer en "kold tyrker", når det gælder fortsat velfærdsfremgang, hvis det globale forbrug af fossile brændstoffer ikke bliver mindsket, og hvis der ikke bliver satset mere på vedvarende energi. I værste fald risikerer vi, at mangel på energi bliver anledning til ny stormagtsrivalisering. End ikke de dygtigste diplomater kan få biler til at køre eller kedler til at dampe, hvis der bare ikke er olie nok til alle.

Der findes i dag en række virkemidler, der kan mindske den globale efterspørgsel på fossile brændstoffer. Bl.a.

kan et land reducere sit energiforbrug med en politik for energibesparelser, eller udnytte de fossile brændstoffer mere effektivt med kraftvarme. Endelig kan de fossile brændstoffer helt erstattes med alternative energikilder som bl.a. vind og biomasse. Disse virkemidler er typisk dyrere end fossile brændstoffer. Om det enkelte land vil gøre brug af disse virkemidler, kommer derfor til at afhænge af landets vilje til at løse en anden af verdenssamfundets store udfordringer, nemlig klimaforandringer.

Ifølge FN's klimapanel bliver vores klode stadig varmere. Forklaringen er, at fossile brændstoffer udleder CO₂-gasser, der bidrager til den globale opvarmning. Udledningen af CO₂-gasser har allerede gjort verden 0,6 grad varmere, og med mindre der sker en ændring i verdens forbrug af fossile brændstoffer, vil temperaturen stige yderligere – mellem 1,4 og 5,8 grader ved århundredets udgang. Så store temperaturstigninger vil ikke kun have alvorlige konsekvenser for økosystemer, men tillige indvirke negativt på den globale økonomi.

Derfor diskuterer verdens ledere ikke længere, om det kan betale sig at gøre noget ved de globale energi- og klimaudfordringer. I stedet diskuterer de, hvordan og hvor hurtigt verdens forbrug af fossile brændstoffer kan og skal mindskes. En dansk energistrategi frem til 2025 bør være global i den forstand, at den orienterer sig i forhold denne globale vilje til at reducere verdens afhængighed af fossile brændstoffer.

Det er vigtigt at understrege, at der er en afgørende forskel på den globale vilje til at gøre noget ved fremtidens energi- og klimaudfordringer og Danmarks hidtidige energipolitik. I Danmark var det i mange år venstrefløjens stærke ønske om at monopolisere en grøn energipolitik som deres egen, der dikterede energipolitikken. Via offentlige tilskud og højere energipriser gennemtrumfede den tidligere SR-regering en energipolitik med den nationale stolthed som målsætning. Det gjaldt om at være foregangsland i energi- og miljøpolitikken, og så betød det mindre, at energipolitikken forringede konkurrenceevnen og kun havde en minimal effekt på det globale klima.

Denne politik skal vi ikke regne med, at andre lande kopierer i en global økonomi, hvor økonomisk vækst og udvikling er betinget af en stærk konkurrenceevne. En global dansk energipolitik skal derfor investere massivt i udvikling og demonstration af de energiteknologier, der er konkurrencedygtige alternativer til den dyre og knappe olie. Vi kan ikke forvente, at andre lande er ligeså villige som os danskere til at betale "ekstra" for grøn og miljøvenlig energi, selvom frem-

tidens energi- og klimaudfordringer trænger sig på.

Danmark er allerede langt fremme med teknologier, der kan mindske et lands afhængighed af fossile brændstoffer på konkurrencemæssige vilkår. I mange år har Danmark tilhørt det teknologiske førerfelt inden for energibesparelser, effektiv energiudnyttelse og alternative energikilder.

Det kan altid diskuteres, hvem der har æren for, at Danmark befinder sig i dette teknologiske førerfelt. Dansk energipolitik har nemlig altid været båret af brede forlig. Afgørende er imidlertid ikke fortiden, men fremtiden. At en dansk energistrategi frem mod 2025 fastholder og udbygger Danmarks position som foregangsland med henblik på at erobre markedsandele på det globale energimarked, hvor der frem mod 2030 vil blive investeret for 17.000 milliarder dollars.

Det kræver, at Danmark satser massivt på forskning, udvikling og demonstration af energiteknologi, der kan konkurrere med fossile brændstoffer på markedsvilkår. Eksempelvis ved at gøre energi til et særligt satsningsområde i regeringens globali-

seringsstrategi og i prioriteringen af Højteknologifondens midler til forskning.

Samtidig ønsker regeringen at iklæde Danmark den grønne førertrøje i form af en energistrategi med nye og ambitiøse mål for energibesparelser og andelen af vedvarende energi. Vi bør endvidere opstille et reduktionsmål for vores forbrug af olie og gas. Endelig skal vi finde de penge, der er forbundet med at demonstrere og introducere nye energiteknologier i energiforsyningen, såfremt disse teknologier har en realistisk chance for kommerialisering.

Som foregangsland kan Danmark opnå langt større indflydelse på den europæiske energistrategi, end størrelsen på vores land tilsiger. Det skal vi udnytte ved at fastholde en stærk energiprofil i Europa. En offensiv og ambitiøs energistrategi i Danmark og i EU vil på langt sigt være en god investering i fremtidens velfærd i form af højere beskæftigelse, et bedre miljø og en sikkerhedspolitisk stabil verdensorden.

lars.lilleholt@ft.dk